

„Ott állok majd és körbe mutatok:
Nézd Uram, ezeket.
Ezek az utam mérföldkövei,
Az utamé, mely hozzád vezetett.
Értük bocsásd meg félszeg életem,
Helyettem ők éltek, szerettek,
Ne így arassak, ahogy én vetettem,
De ahogy ők vetettek.”

(Reményik Sándor: Fiaimhoz, részlet)

A gyászoló család mély fájdalommal, de Isten akaratában megnyugodva tudatja mindazokkal,
akik ismerték és szerették, hogy

Dr. Perczel Sándorné, Vera néni

2017. április 8-án, életének 87. évében, türelemmel viselt hosszú betegség után, szentségekkel
megerősítve visszaadta lelkét Teremtőjének.

Drága halottunkat 2017. április 21-én 12:00 órakor az Óbudai temetőben
a Római Katolikus Anyaszentegyház szertartása szerint helyezzük örök nyugalomra.

Az elhunyt lelki üdvéért az engesztelő szentmise a temetés után, 15:00 órakor
a Városmajori templomban lesz.

A gyászoló család

„Mater omnium cisterciensium secunda”

(egy életút emlékei)

Amikor kötelességtudóan felidézzük az idén április 8-án este 87 évesen elhunyt legendás gimnáziumi tanár, Perczel Vera néni alakját és életútját, óhatatlanul az egész világra nyitott lelkek összetartozásának alapélménye jut eszünkbe, amelyet Rilke egyik 1903. július 16-án fiatal költőtársának írott levelében olyan találóan fogalmazott meg:

„Lehet, hogy egész életünk felett – közös vágyakozásként – egy roppant anyaság törvénye uralkodik. Egy szűznek, tehát egy olyan lénynek a szépsége, amelyik – mint olyan találóan mondja – „még nem teljesített semmit” – már anyaság, mely sejtelmesen készülődik, retteg és vágyakozik. Az anya szépsége szolgáló anyaság, s az elagott asszony szívében hatalmas emlékezetté változik. Úgy tűnik, a férfi életében is van – testi és szellemi értelemben – anyaság...”

Alkata jelölte ki az anya-szerep vállalására. Megtisztelő rangját – Poldi után másodikként – Csimpitől (dr. Balogh Endre) kapta, hálával és köszönettel, hiszen a Ciszterci Diákszövetség alakuló budai osztálya a Perczel-tanszéken szerveződött a 80-as évek közepén, Palotás igazgató úr támogatásával (JAVSZIG: József Attila Volt Szent Imre Gimnázium „fedőnév” alatt)

Ennek az iskolatörténeti folyamatnak volt kezdeményezője és mindenese a Tanárnő. Tehette ezt annak a szilárd meggyőződésének a hitében, hogy az államosítás (1948) előtti ciszter szellemiség, a genius loci rejtett továbbélésének egyik képviselőjévé vált a megszentelt falak között.

A maga gimnáziumi évei a Patrona Hungariae Leánygimnáziumban teltek el, és ezt az örökséget képviselte 43 és fél esztendei itteni szolgálata idején is. Biológia-kémia szakos diplomájához jól illeszkedett a családi örökség: kisiparos szabó szülei mindennapos munkája: az alakítás, a formálás, a kiválasztás és teljessé igazítás; a személyesség, a pedagógiai aprómunka és mások igényeinek szolgálata példamutatását és otthoni lelki háttérét biztosították.

Kereken 44 esztendőt töltött a „szentelt falak” között: osztályfőnökként, külső vezetőtanárként, rövid ideig szakszervezeti titkárként. Amikor friss diplomásként 1954-ben belépett az intézetbe, első benyomásait és az ezeket követő tapasztalatait egyszer így foglalta össze:

„Amikor én 1954-ben itt kezdtem a pályát, akkor az első konferencián egy hosszú oszlopban állt a két nagy asztal. Fiala Albert volt ebben az időben az igazgató. Én hátul ültem az idősebb kollégák mellé az asztalhoz, nevüket még nem tudtam, gondolataikat pláne nem ismertem, de elég volt ez a konferencia, mert Fialát – miközben mondta, hogy szétválasztja a két iskolát, a József Attilát és a Kaffkát, elmondta, mik a kíváncsiak s közben azt is elmondta, hogy Pártunk és Kormányunk lehetővé tette Önöknek, hogy itt üljenek ebben a szép teremben. Erre hátul megszólalt Janson Vili bácsi: - te bolond, ha a ciszterek nem építették volna, te se lennél most itt. – Azután mire vége lett a konferenciának, a testületnek egy részét, akik hátul ültek, mind megismertem, de ők is engem. Mert aztán odajött Vili bácsi, kezet nyújtott és azt mondta: -

Isten hozott kislányom, látjuk, hogy közénk való vagy, érezd magad nagyon jól, csak vigyázz, hogy kivel és miről beszélsz”.

Később bővült az igazgatói arckép: „Lehetne hosszan mesélni róla, hiszen két arculata volt. Amikor 56-ban megkaptuk a rólunk készült jellemrajzokat, amit neki kellett korábban megírnia, észrevettük, hogy egyetlen rossz mondat sem szerepelt egyikünk jellemrajzában sem. Politikailag senkit el nem marasztalt, pedig volt olyan konferencia, amikor azt mondta: mi kommunisták megfogadtuk, hogy aki a szomszédba belép a templomba, az most tegye le ide a diplomáját. Erre a mellettem ülő kolléganőm előkapta rózsafüzérét és imádkozott. Meglöktem, mondom, Mariann az Isten áldjon meg, mit csinálsz? – Imádkozom a lelki üdvéért – volt a válasz.

Ebben az iskolában mégis más volt a légkör, lépésről lépésre éreztük azt, hogy otthon vagyunk. Ez a kerület még őrizte a múltat a szülői házon keresztül, hiszen nagyon sok szentimrés diáknak a gyereke járt ide, és elfogadtak minket. Hány szülői házhoz mentünk látogatóba, ahol éjszaka házkutatás volt, hány olyan szülőhöz mentünk, ahol a papa nem volt otthon, mert kitelepítés alatt volt. Volt család hat gyerekkel, ahol a mama egyedül keresett. Ezeknek a családoknak mi is adtunk valamit, de sok esetben többet kaptunk, mint adtunk”.

Életsorsa soha nem engedte, hogy derűsen és békességben élje múltó életét. Férje és leánya korai eltávozása után három árván maradt unokája nevelésével fáradozott, majd másfél évtizeden át. 1997-es nyugdíjba vonulása után a családi terhek mellett még volt hite és ereje a plébániai karitás-szervezet irányítására tíz esztendőn keresztül. Vendégül látta otthonában az elesetteket, imádságokat és miséket rendelt számukra, és ugyanilyen közösségépítő feladatot látott el egykori kollégái egyre fogyatkozó körében is. (Ezt már aktív iskolai működése idején is gyakran megtette). Anyaként töltötte be hivatását a „felnőtt-gyermekei” körében, mint „egyfajta” kor- és rangidős lélek... Az örök keresztény vezeklés nemes példáját mutatva.

A sértések, a megaláztatások, az igaztalan vádaskodások és az elhidegülések igen fájdalmasan érintették mind az iskolája, mind a szeretetszolgálat elöljárói részéről. Ebben is az áldozathozók sorsát szemlélhette – a végső megbékélés elégtételét és örömét várva. Hogyan is írta Brisits úr, a 105 esztendős gimnázium legmélyebb lelki műveltségű igazgatója erről az elhagyatottságról? A hivatalosak és a választottak sorsáról ?

„Idegenül..., idegenben!

Tegnap barátság – ma tartózkodó távolság! Tegnap előzékenység – ma udvarias visszavonultság! Tegnap kedvesség – ma elegáns hűvösség! Tegnap figyelem - ma módszeres társadalmiság! Tegnap közeledés s találkozás – ma hideg szabályosság és szabályozott mértéktartás! Tegnap valami több, mint mosoly – ma sápadt elpirulás! Tegnap meleg és közélről kibuggyanó szó – ma félrefordult némaság! Tegnap csupa várás, várakozás, meghívás – ma kormányozható feledékenység, unottság, ki nem csöngethető udvariasság. Tegnap szeretet – ma félelem, óvatosság, kikerülés, elmaradás!... Nem így volt ez akkor is, amikor azon az éjszakán egyedül maradtál?...És még ezután is, nem szeretetedet feszítették fel a hűtlenség és hálátlanság fájjára... egyedül?...”

Élete utolsó hónapjai – mint e gondolatsor lejegyzőjének gyakran megvallotta -: a teljes elfogadás és a békés elégtétel, a derűs kiengesztelődés jegyében teltek el. Amikor búcsúztatása órájában (hitünk szerint) meghallhatta a maga nevelte unokák legidősebbjének csodálatos élet-összegzését: a boldog és hálás elköszönés bólinthatott a jelenlévők felé:

Búcsúzás Nagytól

„ Fülöp Veronika, Kis-Fülöp, Bogárkám, Dr. Perczel Sándorné, Vera néni, Vera mama, Vera, Veronkám, Anyu, Anyukám, Nagyi, drága kicsi Nagykám!...

Az utolsó napokban azt mondtad: „Hazamegyek.” Éreztem, hogy hív és vár az az otthon, az az „odaát”. Nagyon fáj, és még mindig nem tudom felmérni és megérteni a veszteséget. És jönnek az emlékek. Ahogy elviszel vagy értem jössz, ahogy a térdedre ülve sorolom az oviban tanult csúnya szavakat (merthogy elmondani csak ott volt szabad), ahogy a hátamat simogatod, ahogy a gőzölgő húslevest elém az asztalra teszed. És jönnek az elszalasztott alkalmak. Minden elveszett és elvesztegetett perce mar: Nem kérdeztem meg, hogy vagy. Nem mondtam „Jó éjt!” egyik este. Nem öleltelek meg. Nem hívtalak vissza. Nem jegyeztem fel hogyan főzöd a rakott káposztát. Nem vittelek drága autón szép helyekre...

Azon az estén, az ágyad mellett, Mária ölébe hajtottad a fejed, és elengedtelek. Köszönöm, hogy életet adtál és felneveltél, köszönöm könnyeidet. Köszönöm Anyám, hogy értem két életet éltél! Köszönöm Uram, hogy adtad nekem, s hogy bár a kötényébe már nem szaladhatok – ha eztán kérek tőled, azt onnan is adod! Nagyi, Hazamentél. És talán abból az „odaát”-ból jut az „itt”-nek és a „most”-nak is.

Itt és most – állunk gyászban, fájdalomban, megrendülten – de Őbenne összetartozva: ez a mi különleges erőnk!

Kedves Család! Akik szerettétek!

Egy családba születtem... S akkor még nem sejtettem, hogy mekkora nagy család is ez.

Legendákat mesélt rajongással szüleiről, Dédszüleimről, a testvéreivel megélt gyermek évekről, a „patronás” isteni szeretet lányairól, akik között ezernyi megélt diáktörténet írta be magát a szívébe, és így a mienkbe is. Jó volt belőlük töltekezni – például abból, ahogy dédapám egyenes szilajságával úri szabóként az általa felruházott nagyuraknál elegánsabb úrként áll előttem, aki ellőtt lábbal felmászott a cseresznyefa legtetetejére és csókolt kezét dédanyámnak a vasárnapi ebéd után.

Férjét, korán és váratlanul meghalt nagyapámat csak karon-ülő gyerekként ismertem. A Nagytól róla kapott sok kedves emlék azonban közel hozta hozzám, mintha igen hosszú élő barátság lenne közöttünk azóta is. Nagyinak volt egy elhatározása: Nagypapa halála óta nem evett cukrász fagyit. Most virágvasárnap, a halála utáni napon csodaszép napsütésben Tihanyban jártam. A dombtetőn a fagyizó zárva volt, és akkor olyan érzésem támadt, hogy Nagypapával 33 év után az ég korlátján fagylaltoznak egy kávé mellett, és gyönyörködnek bennünk, szurkolnak küzdelmeinkhez, kék szeme mosolyog aggódásainkon.

A „Jóskában” mindig otthon érezte magát, ami a kollégáival végzett közös erőfeszítéseknek köszönhetően nemcsak munkahely, hanem valódi alkotó-pedagógus műhely volt. Öregdiákok

nemzedékei rajongják nevét. Kisgyerekkoromban még ballagási szerenádok gitár-tüzében, majd napjainkig is tisztelettel mosolyodtam el, mikor otthon vagy az utcán, vagy a tévében jelent meg valaki e mondat kíséretében: „Őt tanítottam.”, vagy épp fordítva, „Vera néni tanított.” És ezekben a szavakban tudtuk, hogy messze több volt, mint biológia és kémia: egy kedves szó, egy gondoskodó ölelés, falazás a folyosón focizóknak, kulcslyukon át visszaspriccelés a szemtelen csínytevő szeme közé, és egész világok és emberi sorsok, életpályák, a Te és az én, az ég és a föld horizontja. Szenvedélyesen szerette, amit csinált, és annál még jobban csak azokat, akikért csinálta.

Édesanyám, Anyu halála után minden erejével és teljes szívével azt kereste, hogyan tudna minket testvéreimmel a legnagyobb szeretettel körülvenni. Nem pótolni a pótolhatatlant, de ott lenni mellettünk. Visszaemlékezései éppúgy közelebb hozták az élőket is: ilyenek szóltak Anyuról és Katiról, testvéreiről, Loli bácsiról, Irén néniről, Apámról, és igen sokatokról, akik jelen vagytok. Időnként már túlzott aggódása akképpen és akkor kezdett számomra egyre érthetőbbé válni, amikor valódi őt-magát tudtam szemlélni: olyan valakit, akiben túlcsoordul a szeretet, amit szükségképpen tovább kell adnia környezetének. Élete legboldogabb időszakának azt tartotta, amikor együtt volt a család: még férje, gyermekei és már unokái. Ez az elemi adni vágyás, mintegy nyughatatlanság hajtotta élete végéig. Nyugdíjas éveiben, 10 éven át a Szent Imre karitászt vezetésében, a hajléktalanok melletti személyes jelenlétben is. Az elmúlt években, ahogy jobban kirepültünk mellőle, igen nehéz volt számára ezzel a túlcsoorduló szeretettel mit kezdeni. Ahogy ereje gyengült, egyre jobban bántotta, hogy nem tud eleget tenni ennek a földöntúli hajtóerőnek – mert szenvedélyesen szeretett.

Családba születtem... egy ezer-szín virágoskertbe. Ebben növekedtem és tanultam meg, hogy csodálatos az élet, egy valódi ajándék. Hogy simogatni kell minden percét, hogy szeretni és adni kell minden pillanatában – mert túl drága az idő, hogy bármi másra használjuk! Ezt a virágoskertet szemlélem, próbálom befogadni és növeszteni virágait, imádkozom és tanulom botladozva tovább származásomat és hivatásomat...

Vigyük és éljük, amit kaptunk tőle! Ebben a virágoskertben van örökre közöttünk.

A napokban megtaláltam egy önéletrajzi írását, ebben fogalmazta meg:

„Apám szigorú és következetes volt, anyám „kötényébe” pedig belefért az egész család.”

Nagyi - azt gondolom, hogy - Dédanyám kötényét viselte, és azt minden sarkából megtoldotta, hogy beleférjen egy egész nagycsalád: testvérek és gyermekek, unokák és dédunokák, kollégák és diákok, 44 iskolaév, 9 osztály, egy egyházközség, és annak otthontalan nincstelenjei is.

Unokái, én is ebből a kötényből kaptam enni, ebbe szaladtam bele huncutul gyerekként, ebből ismertem meg Nagypapámat és más felmenőimet, ebben kaptam vigasztalást, ez viselte dacos kamaszságomat. Majd ebbe ültettem – és könnyezte meg - dédunokáit, és most is ebbe a köténybe hajtom a fejem és hullnak a könnyeim.

Itt és most megállok beletemetkezve, és hálát adok az Úrnak, hogy adta nekünk!

Szilárdul hiszem, hogy abból a dicsőséges „odaát”-ból jut ennek a fájdalmas „itt és most”-nak is.”
Óbuda, 2017. április 21.

Amikor utoljára volt együtt Nála a JAG töredék-tantestülete, a búcsúzáshoz ezt a Pilinszky-verset adta át mindenkinek:

„Rossz voltam, s te azt mondtad, jó vagyok.

Csúf, de te gyönyörűnek találtál.

Végig hallgattad mindig, amit mondtam.

Halandóból így lettem halhatatlan”

(Átváltozás)

Mára kellő távolságba állította alakját, egyedülálló személyiségét a múltó Idő... Hiszünk ebben a metamorfózisban.

Vasbányai